

„ТРЕЙС ЗОНА 1“ ДЗЗД**ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023**

Финансовият отчет за годината завършваща на 31.12.2023 г. от страница 1 до страница 36 е одобрен и подписан от името на „Трейс зона 1“ ДЗЗД от:

Представяващи:

Боян Делчев

Съставител:

Таня Станчева

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Tanya Stancheva", written over a horizontal line.

АКТИВ	Приложение	31.12.2023 г. BGN'000	31.12.2022 г. BGN'000
Текущи активи			
Текущи търговски вземания	1.1.	220	408
Пари и парични еквиваленти	1.2.	667	5
Общо текущи активи		887	413
Сума на актива		887	413

Приложенията от страница 7 до страница 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Боян Стоянов Делчев

Съставител:
Таня Стоянова Станчева

София, 19 март 2024 г.

ТРЕЙС ЗОНА 1 ДЗЗД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ към 31.12.2023 година - продължение

	Приложение	31.12.2023 г. BGN'000	31.12.2022 г. BGN'000
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВ			
Собствен капитал			
Финансов резултат	1.3.1.	12	7
Натрупани печалби/загуби		7	4
Печалба/загуба за годината		5	3
Собствен капитал за групата		12	7
Неконтролирано участие			
Общо собствен капитал		12	7
Текущи пасиви			
Текущи търговски задължения	1.4.	873	405
Данъчни задължения	1.5.	1	
Задължения към персонала	1.6.	1	1
Общо текущи пасиви		875	406
Сума на собствен капитал и пасива		887	413

Приложенията от страница 7 до страница 36 са предоставя част от финансовия отчет.

Представяващ:
Боян Стоянов Делчев

Съставител:
Таня Стоянова Станчева

София, 19 март 2024 г.

	Приложение	2023 г. BGN'000	2022 г. BGN'000
Приходи			
<i>Приходи по договори с клиенти</i>	2.1.1.	1 091	535
Приходи по строителни договори		1 091	535
Общо приходи		1 091	535
Разходи			
<i>Разходи по икономически елементи</i>		(1 085)	(531)
Разходи за външни услуги	2.2.1.	(1 085)	(531)
<i>Финансови разходи</i>	2.2.2.		(1)
Общо разходи без разходи за данъци		(1 085)	(532)
Печалба/загуба преди разходи за данъци		6	3
<i>Разход за данъци</i>	2.2.3.	(1)	-
Текущ данък		(1)	
<i>Печалба/загуба от преустановени дейности</i>			
Печалба/загуба		5	3

Приложенията от страница 7 до страницата 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Боян Стоянов Делчев

Съставител:
Таня Стоянова Станчева

София, 19 март 2024 г.

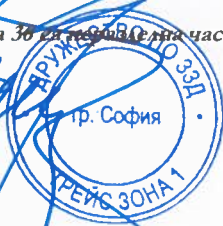
	Приложение	2023 г. BGN'000	2022 г. BGN'000
Печалба/загуба		5	3
Друг всеобхватен доход		-	-
Общ всеобхватен доход		5	3

Приложенията от страница 7 до страница 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Боян Стоянов Делчев

Съставител:
Таня Стоянова Станчева

София, 19 март 2024 г.

	2023 г. BGN'000	2022 г. BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от контрагенти	1 496	1 076
Плащания на контрагенти	(832)	(1 072)
Платени данъци (без корпоративни данъци)	(1)	(1)
Други парични потоци от оперативна дейност	(1)	
Нетни парични потоци от оперативна дейност	662	3
Нетно изменение на паричните средства и паричните еквиваленти	662	3
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	5	2
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	667	5

Приложенията от страница 7 до страница 36 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Боян Стоянов Делчев

Съставител:
Таня Стоянова Станчева

София, 19 март 2024 г.

	Натрупан и печалби/ загуби BGN'000	Собствен капитал за Групата BGN'000	Общо собствен капитал BGN'000
Сaldo към 31.12.2021 г.	4	4	4
Превзчислено saldo към 31.12.2021 г.	4	4	4
Променн в собствения капитал за 2022 г.	3	3	3
<i>Печалба /загуба за периода</i>	3	3	3
Общ всеобхватен доход за 2022 г.	3	3	3
Сaldo към 31.12.2022 г.	7	7	7
Сaldo към 1.01.2023 г.	7	7	7
Превзчислено saldo към 1.01.2023 г.	7	7	7
Променн в собствения капитал за 2023 г.	5	5	5
<i>Печалба /загуба за периода</i>	5	5	5
Общ всеобхватен доход за 2023 г.	5	5	5
Сaldo към 31.12.2023 г.	12	12	12

Приложенията от страница 7 до страница 16 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Боян Стоянов Делчев

Съставител:
Таня Стоянова Станчева

София, 19 март 2024 г.

I. Обща информация, счетоводна политика, изходни положения

1. Обща информация за дружеството

„Трейс Зона 1“ ДЗЗД е учредено на 28.09.2020 г. Партньори в дружеството са „Трейс Груп Холд“ АД – с 99,99% участие и „Ес Ди Нет Комюникейшънс“ ООД – с 0,01% участие. Седалище, адрес на регистрация и управление е: гр. София 1408, ул. „Никола Образописов“ № 12. Предмета и основната му дейност е: Други специализирани строителни дейности, неklasифицирани другаде. Дружеството е образувано със срок до завършване на обект:

„Поддръжка и изграждане на средства за организация на движението: - I Зона, включваща райони "Витоша", "Лозенец", "Триадица", "Панчарево", "Младост", "Студентски"“

1.1. Управление на дружеството

Водещ партньор в „Трейс зона 1“ ДЗЗД е „Трейс Груп Холд“ АД. Представляващи дружеството са: Боян Делчев.

1.2. Друга информация

Съставител на финансовия отчет: Таня Станчева

Обслужваща банка: Банка ДСК ЕАД

Обхват на финансовия отчет: Финансовият отчет е индивидуален отчет на предприятието обхваща периода годината, започваща на 01.01.2023 г. и завършваща на 31.12.2023 г.

Период на сравнителната информация – годината, започваща на 01.01.2022 г. и завършваща на 31.12.2022 г.

Дата на финансовия отчет : 31.12.2023г.

2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

2.1. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

Индивидуалният годишен финансов отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Комисията на Европейския съюз. Те включват стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Счетоводната политика на Дружеството е разработена в съответствие със Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансово отчитане.

Представянето на индивидуалния финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на индивидуалния финансов отчет.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на индивидуалния финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са одобрени за приложение в Европейския съюз (ЕС) и които, и както са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2023 г. за предприятията в Република България, не са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени – в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

МСФО 17 Застрахователни договори, вкл. подобрения от юни 2020 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2023)

Целта на проекта да се създаде единен стандарт, включващ всички принципите, така че той да е приложим към всички застрахователни и презастрахователни договори, с което да се подобри съпоставимостта между компаниите, юрисдикциите и пазарите.

МСС 1 Представяне на финансови отчети дата на влизане в сила: 1 януари 2023 г.

С промените се въвеждат изискванията предприятията да оповестяват съществената информация, свързана със счетоводната им политика, вместо значимите счетоводни политики.

МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2023)

Измененията касаят определението на счетоводни приблизителни оценки, като са направените и други промени в стандарта, чрез които да се улеснят предприятията при разграничаването между промени в приблизителните оценки и промени в счетоводната политика.

МСС 12 Данъци върху дохода дата на влизане в сила: 1 януари 2023 г.

С проекта се стеснява обхватът на изключенията за признаване на отсрочени данъци, така че то да не се прилага за сделки, при чието първоначално признаване възникват равни облагасми и приспадащи се временни разлики.

МСФО 17 Застрахователни договори (дата на влизане в сила: 1 януари 2023 г.)

С промените се въвеждат условия за преход относно представянето на сравнителна информация при първоначалното прилагане на МСФО 17, така че да се избегнат временни несъответствия във финансовите активи и задълженията по застрахователни договори, съответно да се подобри полезността на сравнителната информация.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрението на този финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2024)

С промените се поясняват изискванията относно класификацията на нетекущите задължения и правата за разсрочване, с които трябва да разполага предприятието към края на периода,

съответно, че те не зависят от желанията и вижданията на ръководството, както и влиянието върху класификацията на условията по договорите или намеренията за погасяване с инструменти на собствения капитал. През 2022 г. към проекта са включени и нови изменения, които имат за цел да подобрят представянето в случаите на споразумения за отлагане на уреждането на задължения с дванадесет или повече месеца, с което се адресират потребностите на заинтересованите страни относно класифицирането на такива пасиви като текущи или нетекущи.

МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2024)

С проекта се добавят конкретни изисквания относно последващото оценяване при операции по обратен лизинг, с което, при договори с променливи плащания и последващи промени в условията и/или срока по тях, да се избегне рискът от признаване на резултати, които не са реализирани.

Годишни подобрения и стандарти, които са в сила за следващи периоди и все още не са приети от ЕС към края на периода:

МСС 7 Отчет за паричния поток, МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2024)

С измененията се разширяват изискванията относно оповестяването на споразумения за финансиране от доставчици, включително как такива договорености влияят на предприятията, техният ефект върху излагането на ликвиден риск, както и евентуалните последици при оттеглянето на такива финансираня.

МСС 21 Ефекти от промени в обменните курсове (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2024)

С промените се въвеждат изисквания за предприятията да прилагат последователен подход при преценката дали дадена валута е конвертируема в друга, съответно, при определяне на приложимия обменен курс, както и за необходимите оповестявания в тази връзка.

2.2. ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Финансовият отчет на Дружеството за периода, приключващ на 31 декември 2023 г., е изготвен на базата на принципа на действащо предприятие.

Ръководството текущо наблюдава възможните бизнес и финансови рискове за Дружеството, и според оценката на тяхната значимост обмисля и/или предприема действия.

2.3. ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Възприетата счетоводна политика е последователна с прилаганата през предходната година, с изключение на ефектите от влезлите в сила нови стандарти и изискванията, които се прилагат перспективно, като Дружеството се е съобразило в пълнота.

2.4. ОТЧЕТНА ВАЛУТА

Съгласно изискванията на българското законодателство счетоводните регистри са изготвени в лева.

Данните във финансовите отчети са в хиляди лева.

Към 31.12.2023 г. фексингът на някои валути към българския лев е както следва:

Валута	<u>31.12.2023г.</u>
1 EUR	1.95583 лева

2.5. СРАВНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Текущ отчетен период от 01.01.2023 г. до 31.12.2023г. Предходен отчетен период от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. Дружеството представя сравнителна информация за една предходна финансова година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.6. ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ АКТИВИ И ПАСИВИ

2.6.1. ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Дружеството класифицира актив като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да реализира актива или възнамерява да го продаде или употреби в своя нормален оперативен цикъл;
- държи актива предимно с цел търгуване;
- очаква да реализира актива в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период; или
- активът е пари или парични еквиваленти (съгласно дефиницията на МСФО 7), освен ако за актива няма ограничение да бъде разменен или използван за уреждане на пасив в продължение най-малко на дванадесет месеца след края на отчетния период.

Актив се класифицира като нетекущ, когато не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

2.6.2. ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ

Пасив се класифицира като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да уреди пасива в своя нормален оперативен цикъл;
- държи пасива предимно с цел търгуване;
- пасивът следва да бъде уреден в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период; или
- Дружеството няма безусловно право да отсрочва уреждането на пасива за период най-малко дванадесет месеца след края на отчетния период.

Пасив се класифицира като нетекущ ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

Пасив се класифицира като текущ, когато той следва да се уреди в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период, дори ако, първоначалният срок е бил за период по-дълъг от дванадесет месеца и след края на отчетния период и преди финансовите отчети да са одобрени за публикуване, е сключено споразумение за рефинансиране или за нов погасителен план на дългосрочна база.

2.7. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за Дружеството и финансов пасив, или инструмент на собствения капитал за друго предприятие, или обратно.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Дружеството и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив,

който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, които представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Дружеството може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

2.7.1. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

2.7.1.1. ПРИЗНАВАНЕ И КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ

Дружеството признава финансов актив в своите финансови отчети, когато стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Дружеството класифицира финансовите активи, съобразно последващото им оценяване в категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9. Класификацията е в зависимост от същността и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване.

При обичайните покупки и продажби, финансовите инструменти се признават и отписват на база „дата на сделката“. Дружеството прилага метода последователно по отношение на всички сделки с финансови активи по всяка категория, като за целта са определени две допълнителни категории: „финансови активи, определени като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, отделно от тези, за които задължително се прилага този подход, както и „инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, отчетени чрез право на избор“, отделно от тези, които задължително се оценяват по този модел.

2.7.1.2. ПЪРВОНАЧАЛНО ОЦЕНЯВАНЕ

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. За всички други финансови активи, придобити при пазарни условия, Дружеството също приема за най-добро доказателство относно справедливата им стойност, при първоначално признаване, съответната цена на сделката. При разлика между двете стойности, инструментите с котирани цени или релевантни наблюдаеми данни се отчитат по справедлива стойност, като разликата до цената на сделката се признава в печалба или загуба, а във всички останали по справедлива стойност, коригирана, за да се разсрочи разликата, която се признава до степента на промяна в даден фактор, който биха взели предвид участниците в пазара.

2.7.1.3. ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“,

„финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“.

I. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Дружеството оценява финансовите си активи по амортизирана стойност, когато те се държат в рамките на бизнес модел, чиято основната цел е да се събират договорните парични потоци, които включват плащания единствено на главница и лихва.

Тези финансови активи включват: парични средства и парични еквиваленти, търговски вземания, вземания по предоставени заеми, вземания, придобити, чрез цесии, търговски вземания и други вземания, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Последващото оценяване се извършва, по метода на ефективния лихвен процент, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

За просрочените търговски и други вземания до 3 месеца лихви не се начисляват. Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

II. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Дружеството оценява финансовите си активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, когато те се държат в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорните парични потоци, състоящи се единствено от плащания на главници и лихви, така и продажба на тези финансови активи.

Дружеството прилага изключенията в МСФО 9 по отношение на капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, но които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, като за конкретни инвестиции в такива инструменти прави неотменим избор, при признаването им, да бъдат отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Такива финансови активи се представят в пояснителните приложения към финансовия отчет отделно от другите инструменти, които задължително се оценяват по този модел.

Финансовите активи в тази категория включват: капиталови инструменти, представляващи малцинствени дялове, които не са държани за търгуване и за които Дружеството е направило неотменим избор при тяхното признаване да се отчитат последващо по справедлива стойност, през друг всеобхватен доход.

Последващото оценяване на тази категория инструменти се извършва по справедлива стойност, като промените се признават в друг всеобхватен доход. Справедливите стойности се определят въз основа на котирани цени на активен пазар, а когато няма такъв на база техники за оценяване, обикновено анализ на дисконтираните парични потоци. При липса на котирани цени относно капиталови инструменти, класифицирани за отчитане по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, за определяне на справедливата им стойност се ползва цената на придобиване, когато това е уместно съгласно МСФО 9, обикновено – липсва актуална информация и/или са налице широк обхват възможни оценки, при определени обстоятелства.

Финансовите активи в тази категория, държани с цел, както събиране на договорните парични потоци, включващи единствено плащания на главници и лихви, така и продажба им, подлежат на преглед за обезценка към всеки финансов отчет на Дружеството. Разликите се признават в печалба или загуба, като корективът за обезценка се представя в друг всеобхватен доход, без да се намалява стойността на активите в Отчета за финансовото състояние.

III. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Дружеството оценява всички останали финансови активи, различни от тези, които са определени като оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай, че по този начин се елиминирала или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финансов актив, което би произтекло от признаване на резултати и промени въз основа на различни бази, Дружеството може да приложи изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване да неотменимо да определи финансов актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договори за доставка на нефинансова позиция. Такива финансови активи се представят в пояснителните приложения към финансовия отчет отделно от другите инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Финансовите активи в тази категория включват: капиталови и дългови инструменти на предприятията емитенти, търгувани на активен пазар.

Финансовите активи в тази категория се представят по справедлива стойност в Отчета за финансовото състояние, като промените се признават в печалба или загуба.

IV. СЪСТАВ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ

Финансовите активи на дружеството към края на отчетния период включват:

- парични средства и предоставени заеми, вземания по цесии, търговски и други вземания, определени като „финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“; и
- капиталови инструменти, определени като „финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“.

2.7.1.4. ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Дружеството изчислява и признава загуби за очаквани кредитни загуби и кредитни обезценки за финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, активи по договори с клиенти и договори за финансова гаранция.

Дружеството признава като печалба или загуба от обезценка размера на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) или обратното им проявление. ОКЗ са настоящата стойност на паричния недостиг за очаквания срок на инструмента, което е разликата между паричните потоци, дължими на предприятието по договор и паричните потоци, които предприятието очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, негова приблизителна стойност или с текущия лихвен процент, както е уместно, съответно, спрямо условията и вида на инструмента. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци, които предприятието очаква да получи от обезпечението или в резултат на други кредитни подобрения, неразделна част от договора.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за това, в резултат на потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се признават по отношение на загуби, които е възможно да възникнат през целия срок на инструмента.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството определя дали кредитният риск по финансовите инструменти се променил значително спрямо първоначалното признаване, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка, Дружеството преразглежда създадения вътрешен кредитен рейтинг на длъжника, движението и/или реструктуриранията по този или други инструменти на длъжника, както и обективни външни фактори, които, по преценка на Дружеството, могат да имат отражение върху вземанията на индивидуално или колективно ниво. В допълнение се преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Дружеството приема даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие над 90 дни. В определени случаи, обаче, даден финансов актив може да се разглежда като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

По отношение на търговските вземания, активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които се прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, Дружеството прилага опростен подход, в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. За целта е приложена практически целесъобразна мярка по МСФО 9 и е създадена матрица на провизиите, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания и активи по договори с клиенти. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания активите по договори с клиенти, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори за икономическата среда.

Търговските вземания и активите по договори с клиенти не са лихвоносни и обичайно се уреждат, съответно: между 60 и 180 дни и между 180 и 360 дни. Дружеството счита дадено търговско вземане или актив по договор с клиент за такива в неизпълнение, когато са в просрочие, съответно: над 360 дни и над 540 дни. В определени случаи, обаче, дадено вземане или актив по договор може да се разглеждат като такива в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на договорните суми. В допълнение Дружеството взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, с което да се

елиминира възможността за недостоверно представяне на кредитния риск на индивидуално и колективно ниво.

По отношение на паричните средства в банкови депозити и разплащателни сметки Трейс Зона 1 ДЗЗД определя ОКЗ за база на публикуваните официални външни кредитни рейтинги на финансовите институции, аналогично и в съответствие с общия модел за обезценка на финансови активи, спрямо промените в кредитния риск по инструментите.

Печалбите (обратно проявление) и загубите от обезценки, включващи провизиите за очаквани кредитни загуби и кредитни обезценки се признават в печалбата или загубата, като корективът за обезценка на дългови инструменти, отчитани по ССДВД, се представя в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на инструмента.

2.7.1.5. ОТПИСВАНЕ, ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ

Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични потоци са изтекли или когато са били прехвърлени, като Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички ползи и рискове, свързани със собствеността, за което се прави оценка.

Когато Дружеството запази правата за получаване на паричните потоци от финансовия актив, но поеме задължение за плащане на паричните потоци без съществено закъснение към крайни получатели, финансовият актив се отписва, при условие, че Дружеството няма задължение да плати на крайните получатели, без да са събрани еквивалентните суми и не може да се разпорежда с първоначалния актив, освен като обезпечение в тяхна полза по това задължение.

Когато Дружеството нито прехвърли, нито запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансов актив, преценява дали е запазен контролът върху него. В случай, че контролът не е запазен, активът се отписва и се признават всякакви права и задължения, които са създадени или запазени при прехвърлянето, ако контролът е запазен, финансовият актив се признава до степента на продължаващото участие.

Резултатът от отписването на финансов актив, представляващ разликата между полученото възнаграждение и балансовата му стойност към датата на отписване, се признава нетно в печалбата или загубата в статия Финансови приходи/разходи в Отчета за доходите.

При отписване на финансови активи, оценявани по справедлива стойност, през друг всеобхватен доход, за които задължително се прилага този модел, кумулативните печалби или загуби по тях, признати преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицират в печалбата или загубата. При отписване на активи, които са определени като оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, кумулативни печалби и загуби по тях се прехвърлят в неразпределената печалба, в рамките на собствения капитал.

Дружеството признава дивидент по финансовите активи в печалбата или загубата в своите финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента, има вероятност да получи изгоди, свързани с дивидента, а размерът му може да бъде надеждно оценен.

2.7.2. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

2.7.2.1. ПРИЗНАВАНЕ И КЛАСИФИКАЦИЯ

Дружеството признава финансов пасив в своите финансови отчети, когато стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Дружеството класифицира финансовите пасиви, съобразно последващото им оценяване в следните категории: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“, „договори за финансова гаранция“, „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“, „пасиви, в резултат на отписване на финансов актив, което не отговаря на условията или при подхода на продължаващо участие“ и „ангажменти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния“.

2.7.2.2. ПЪРВОНАЧАЛНО ОЦЕНЯВАНЕ

Първоначално всички финансови пасиви се оценяват по тяхната справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално по нея. За всички финансови пасиви, придобити при пазарни условия, Дружеството приема за най-добро доказателство относно справедливата им стойност, при първоначално признаване, съответната цена на сделката. При разлика между двете стойности, инструментите с котираны цени или релевантни наблюдаеми данни се отчитат по справедлива стойност, като разликата до цената на сделката се признава в печалба или загуба, а във всички останали по справедлива стойност, коригирана, за да се разсрочи разликата, която се признава до степента на промяна в даден фактор, който биха взели предвид участниците в пазара.

2.7.2.3. ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите пасиви се класифицират в една от следните пет категории: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“, „договори за финансова гаранция“, „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“, „пасиви, в резултат на отписване на финансов актив, което не отговаря на условията или при подхода на продължаващо участие“ и „ангажменти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния“.

I. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Дружеството оценява финансовите пасиви по амортизирана стойност, когато те не попадат задължително в обхвата на някоя от другите категории, в съответствие с МСФО 9, както и когато Дружеството не прилага изключението, с което неотменимо да определи финансов пасив при първоначално признаване като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата, при определените за това условия, съгласно МСФО 9.

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизируема стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Последващото оценяване се извършва, по метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било отбиви или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент.

II. ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСОВА ГАРАНЦИЯ

Дружеството оценява финансовите пасиви като договори за финансова гаранция, когато те отговарят на условията за това, а именно: когато Дружеството е поело задължение да извършва плащания по даден финансов инструмент единствено в случай на неизпълнение от страна на длъжника в съответствие с условията по гарантирания инструмент.

Категория „договори за финансова гаранция“ включва: подписани гаранционни споразумения с банки по кредити, отпуснати на свързани лица, авалирани записи на заповед.

Последващо, договорите за финансова гаранция се оценяват по по-високата от стойността на коректива за загуби, определена аналогично на финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, в съответствие с раздел 2.16.1.4 Обезценка на финансови инструменти или първоначално признатата стойност намалена, когато е уместно, с кумулативната стойност на приходите, признати в съответствие с МСФО 15.

III. СЪСТАВ НА ФИНАНСОВИТЕ ПАСИВИ

Финансовите пасиви на дружеството към края на отчетния период включват:

- получени заеми, търговски и други задължения отчитани по амортизирана стойност; и
- договори за финансова гаранция, издадени за свързани лица в полза на търговски банки. Договорите за финансова гаранция са разгледани аналогично на предоставените заеми, като е отчетен ефектът от издадената гаранция по отношение на лицето, за което е предоставена.

IV. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ, ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търговия, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите пасиви се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9.

V. ПАСИВИ, В РЕЗУЛТАТ НА ОТПИСВАНЕ НА ФИНАНСОВ АКТИВ, КОЕТО НЕ ОТГОВАРЯ НА УСЛОВИЯТА ИЛИ ПРИ ПОДХОДА НА ПРОДЪЛЖАВАЩО УЧАСТИЕ

Дружеството отчита финансови пасиви в тази категория, когато дадено прехвърляне на финансов актив не води до отписване, или когато нито прехвърля, нито запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността и е приложен подходът за продължаващо участие.

Дружеството оценява финансовите пасиви в тази категория по стойността на полученото възнаграждение, когато финансовият актив не е отписан и по амортизираната, или справедлива стойност на правата и задълженията, спрямо това как се оценява финансовият актив с продължаващо участие, когато този подход е приложен.

VI. АНГАЖИМЕНТИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА КРЕДИТИ С ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ ПОД ПАЗАРНИЯ

Дружеството оценява финансовите пасиви като ангажименти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния, когато те отговарят на условията за това – то да е поело ангажимент за такъв инструмент.

Последващо, ангажименти за отпускане кредит с лихвен процент под пазарния се оценяват по по-високата от стойността на коректива за загуби, определена аналогично на финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, в съответствие с раздел 2.7.1.4. Обезценка на финансови инструменти или първоначално признатата стойност намалена, когато е уместно, с кумулативната стойност на приходите, признати в съответствие с МСФО 15.

VII. СЪСТАВ НА ФИНАНСОВИТЕ ПАСИВИ

Финансовите пасиви на дружеството към края на отчетния период включват:

- получени заеми, търговски и други задължения отчитани по амортизирана стойност; и

- договори за финансова гаранция, издадени за свързани лица в полза на търговски банки.

2.7.2.4. ОТПИСВАНЕ, ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при съвършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов.

Разликата между балансовата стойност на финансов пасив, който е бил уреден или прехвърлен на друго лице, и платеното възнаграждение, включително всякакви прехвърлени непарични активи или поети пасиви, се признава в печалбата или загубата.

2.8. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Паричните средства включват парични средства в брой и безсрочни депозити, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Предприятието е приело политика да отчита в състава на паричните си средства краткосрочни депозити – до 3 месеца. В състава на паричните средства в отчета за финансовото състояние са представени и начислените и неполучени лихви по същите депозити към края на отчетния период.

В допълнение се представя равнение между салдата на паричните средства в Отчета за финансово състояние и Отчета за паричния поток в пояснителните сведения към Финансовия отчет.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци плащанията, свързани с лизингови договори (лихви и главници), свързани с признати в отчета за финансовото състояние активи с „право на ползване“ и задължения по лизингови договори се посочват към финансова дейност, а плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и договори за лизинг на активи на ниска стойност се посочват като плащания за оперативна дейност.

2.9. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Собственият капитал на Дружеството се състои от финансов резултат.

2.9.1. ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ

Финансовият резултат включва натрупани печалби и загуби от предходни години, за чиято сметка се отразяват корекции на грешки, промени в счетоводна политика или при преминаване към нов счетоводен стандарт, когато това е изрично разрешено, както и печалба или загуба за периода.

2.10. ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЕНИ В ОБМЕННИТЕ КУРСОВЕ

2.10.1. СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционалната валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута, към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции на Дружеството по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали, с някои изключения съгласно МСС 21 на курсовите разлики, възникващи по дадена парична позиция, която по същността си представлява част от нетна инвестиция на отчитаща се стопанска единица в чуждестранна дейност.

Когато парична позиция възниква в резултат на сделка с чуждестранна валута и има промяна в обменния курс между датата на сделката и датата на уреждането, се появява курсова разлика. Когато сделката бъде уредена в рамките на същия отчетен период, през който е възникнала, цялата курсова разлика се признава през дадения период. Но когато сделката бъде уредена през следващ отчетен период, курсовата разлика, призната през всеки от междинните периоди до датата на уреждането, се определя от промяната на обменните курсове през всеки период.

Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена директно в собствения капитал, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава в друг всеобхватен доход. Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена в печалбата или загубата, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава като печалба или загуба.

Когато определени МСФО изискват някои печалби или загуби от активи да се отразяват директно в собствения капитал и когато такъв актив се оценява в чуждестранна валута, МСС 21 изисква преоценената стойност да бъде преизчислена, използвайки курса към датата на определяне на стойността, в резултат на което се получава курсова разлика, която също се признава в друг всеобхватен доход.

Дружеството прави преоценка на парични позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период и текущо през отчетния период.

2.10.2. ПРЕИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ДЕЙНОСТИ

При преизчисляване на чуждестранни дейности се идентифицира функционалната валута на чуждестранна дейност, като за такава се приема валутата на основната икономическа среда, в която функционират и генерират паричните потоци от дейността си със значителна степен на автономност.

При преизчисляване на чуждестранни дейности от функционална валута във валута на представяне:

- активите и пасивите се представят по заключителния курс към датата на финансовия отчет;
- приходите и разходите по курса към датата на сделката, а когато няма големи колебания се ползва средния курс за периода.

Възникналите разлики в резултат на преизчисляването се признават като компонент на друг всеобхватен доход в Отчета за всеобхватния доход и в статия Резерви от преизчисляване

2.11. ПРИХОДИ, ДРУГИ ДОХОДИ, ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Дружеството разглежда и представя получените възнаграждения от клиенти и други сделки в три направления, като приходи възникнали в хода на обичайната дейност (приходи по договори с клиенти), като други доходи, възникнали от дейности, извън основната, нето от свързаните разходи, и като финансови приходи, възникнали във връзка с финансови инструменти и инвестиции, нето от разходите по сделките, когато това се изисква от приложимата счетоводна база.

Дружеството отчита договор с клиент само, ако: той е одобрен от страните, правата на страните по отношение на стоките и услугите, които се прехвърлят, както условията за плащане, са идентифицирани, договорът е с търговска същност и има вероятност Дружеството да получи възнаграждението, на което то очаква да има право.

2.11.1. ПРИХОДИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Дружеството отчита възнагражденията, като приходи от договори с клиенти, само ако контрагентът по договора е клиент – т.е. страна, която е сключила договор с Дружеството, за да получи стоки или услуги, които са предмет на обичайната му дейност, в замяна на възнаграждение.

Обичайната дейност на Дружеството е свързана със: строителство, ремонт, реконструкция и поддръжка на инфраструктурни и други обекти с всякакво предназначение; продажби на стоки, включващи: строителни материали, машини и оборудване, както услуги, включващи: управление на обекти, транспорт, механизация, проектиране, геодезия, лабораторни анализи и други, свързани със строителството. Дружеството е принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента, включително и особено за договорите за строителство определя цените, изложено е на кредитен риск и носи крайната отговорност.

2.11.1.1. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ДОГОВОР

I. СТРОИТЕЛНИ ДОГОВОРИ

Строителните услуги по изграждане, ремонт и реконструкция на инфраструктурни и други обекти се изпълняват по активи, които не са собственост на Дружеството, то няма контрол върху тях и те не могат да бъдат използвани алтернативно от него. Стоките и услугите по такива договори се продават заедно, като обичайно съставляват едно обещание към клиента, съответно едно задължение за изпълнение, които не се изпълняват еднократно и продължават през повече от един отчетен период. Строителните договори са с най-съществено значение за финансовия отчет и Дружеството като цяло.

II. ПРОДАЖБИ НА ПРОДУКЦИЯ, СТОКИ И УСЛУГИ

Продажбите на продукция, стоки и услуги, се извършват отделно, като едни от тях не заменят, променят или адаптират други от тях. Дружеството прехвърля контрола и клиентите могат да се възползват от получените стоки и услуги, като ги използват, потребяват или продават. При някои рамкови договори за доставки – консултации, управление на обекти и транспорт, стоките и услугите се прехвърлят в серия и контролът се прехвърля с течение на времето, като клиентите едновременно получават и потребяват ползите от дейността на Дружеството.

2.11.1.2. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

I. СТРОИТЕЛНИ ДОГОВОРИ

В договорите за строителство са посочени стоките и услугите, обещани на клиента, като на тази база Дружеството идентифицира и оценява задължението за изпълнение по договора. В изпълнение на тези договори и в резултат на дейността се създава и/или подобряват активи, които се контролират от клиентите, в хода на работата по тях. В тази връзка, по тези договори с клиенти, Дружеството идентифицира задължения за изпълнение, удовлетворявани с течение на времето, съответно признава приходите, на които счита, че има право, по вече удовлетворените задължения с течение на времето.

II. ПРОДАЖБИ НА ПРОДУКЦИЯ, СТОКИ И УСЛУГИ

При продажбите, при които продукцията, стоките и услугите се получават от клиентите и се използват, потребяват или продават от тях, се идентифицират отделни задължения за изпълнение, които са разграничими от други. Те се изпълняват към определен момент във времето, за което се признават приходи, в размер, в който Дружеството приема, че има право. При продажби на стоки и услуги по рамкови споразумения контролът върху тях се прехвърля с течение на времето, като те са част от едно или повече задължения за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето. Задълженията за удовлетворяване с течение на времето се отчитат аналогично на строителните договори.

2.11.1.3. ЦЕНА НА СДЕЛКАТА – ОПРЕДЕЛЯНЕ И РАЗПРЕДЕЛЯНЕ

I. СТРОИТЕЛНИ ДОГОВОРИ

Цената на сделката е сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, в замяна на прехвърлените стоки и услуги, които обичайно са част от едно задължение за изпълнение. Възнагражденията по строителните договори са фиксирани, като могат да претърпят промени в резултат на промени в цената и/или обхвата на договора.

Промяната в договора се отчита като отделен договор, когато обхватът и цената му се разширяват с нови стоки и услуги, които могат да се ползват отделно от клиента. Обичайно обхватът на договора може да се разшири със стоки и услуги, които не са отделни и са част от едно и/или същото задължение за изпълнение, като кумулативният ефект върху цената на сделката и измерването на напредъка се признава текущо към датата на изменението.

II. ПРОДАЖБИ НА ПРОДУКЦИЯ, СТОКИ И УСЛУГИ

Цената на сделката, при продажби на продукция, стоки и услуги, е сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, в замяна на тях. Стоките и услугите се продават отделно и/или в серия, съответно могат да формират отделно задължение за изпълнение или част от такава. Договорите могат да претърпят промени по отношение на цената и/или обхвата, съответно по отношение на задължението за изпълнение. Възнагражденията при продажби на продукция, стоки и услуги са договорени и обичайно не съдържат елементи на променливо възнаграждение.

Промените в договорите, които засягат цената и обхвата им, се разглеждат като нов договор, като са добавени нови стоки и услуги, от които клиентите могат да се възползват пряко, а когато се заменят стоки и услуги старият се приема за прекратен. Промени в цените, които не засягат обхвата на договорите, се разпределят към задължения за изпълнение, които не са удовлетворени, изцяло или частично. При промени в обхвата и/или цените на договори за доставки на стоки и услуги, които не са отделни и са част от едно изцяло или частично неудовлетворено задължение за изпълнение, кумулативният ефект върху цената на сделката и измерването на напредъка се признава текущо към датата на изменението.

2.11.1.4. ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОДИ

I. СТРОИТЕЛНИ ДОГОВОРИ

Дружеството признава приходи по строителните договори на базата на задължението за изпълнение, удовлетворявано в течение на времето, само ако е в състояние да направи обоснова оценка на степента на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Степента на напредъка към завършване се преразглежда към края на всеки отчетен период.

За измерване на напредъка за всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето се прилага единен метод, последователно за сходни задължения за изпълнение и обстоятелства.

Обичайно за определяне на напредъка по договорите, се ползват методите на вложените ресурси, по-специално бюджети на очакваните и действително извършените разходи, със съответните корекции за разходи, които не допринасят за напредъка по договора или са непропорционални на него. Тези методи обикновено се прилагат към договорите за строителство са на база твърда цена и Дружеството счита, че методът на вложените ресурси е по-уместен от метода на продукцията, доколкото при втория са необходими допълнителни ресурси, особено времеви за осигуряване на информация. Също и поради факта, че са възможни промени по обещани стоки и услуги, без отражение върху цената на сделката и задължението за изпълнение, което ще ограничи оценката на кумулативния ефект, в частност от промените, и за договора като цяло, особено при прилагането и на другия подход. При някои от договорите, при които Дружеството е пряк изпълнител, се прилагат методи, отчитащи продукцията, въз основа на преки оценки на прехвърлените стоки и услуги, чрез проучвания на извършените дейности към съответните отчетни дати и/или достигнатите етапи, както и когато е уместно, в съответствие с приложимата отчетна рамка. За този тип договор Дружеството счита, че методите, отчитащи продукцията са уместни, при измерването на напредъка, доколкото по тях е налична проектна и достоверна актуална информация за стойността и количествата на прехвърлените стоки и услуги към клиентите.

Дружеството признава приходи по задължение за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето, само до степента на направените разходи, когато не е в състояние да измери разумно напредъка към пълното му удовлетворяване, но очаква да възстанови направените разходи за това, както и когато извършените разходи са непропорционални на напредъка, с оглед достоверното представяне на резултатите от дейността.

II. ПРОДАЖБИ НА ПРОДУКЦИЯ, СТОКИ И УСЛУГИ

Приходите по продажбите на продукция, стоки и услуги се признават в съответствие с удовлетворяването на задълженията или в определен момент във времето или с течение на времето. При задължения удовлетворявани с течение на времето, приходите се признават, само ако може да направи обоснова оценка на степента на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Степента на напредъка към завършване се преразглежда към края на всеки отчетен период.

За измерване на напредъка при продукцията и стоките се ползват методите отчитащи продукцията, а при услугите методите отчитащи и ресурсите, като това са : преки оценки на прехвърлените продукция и стоки и бюджети на разходите, със съответните корекции за разходи, които не допринасят за напредъка по договора или са непропорционални на него. Дружеството счита, че ползваните методи са уместни, доколкото, съответно, то контролира продукцията и стоките преди да ги прехвърли на клиентите, което осигурява надеждна информация и не изисква допълнителни ресурси, а по отношение на услугите пести такива, като същевременно елиминира ограниченията за отразяване на кумулативни ефекти, които следва да се признаят, както и когато това е необходимо.

Когато Дружеството има право на възнаграждение от клиент в размер, който съответства директно на стойността на извършената дейност за него към съответната дата, признава приходи в размера, за който има право да издаде фактура.

Дружеството признава приходи по задължение за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето, само до степента на направените разходи, когато не е в състояние да измери разумно напредъка към пълното му удовлетворяване, но очаква да възстанови направените разходи за това,

както и когато извършените разходи са непропорционални на напредъка, с оглед достоверното представяне на резултатите от дейността.

2.11.1.5. РАЗХОДИ ПО ДОГОВОРИТЕ

Дружеството признава дълготрайни активи за допълнителни разходи за постигане на договор с клиент, само ако съществува възможност да ги възстанови впоследствие. Такива разходи могат да бъдат комисионни, бонуси или други сходни услуги, които не биха били понесени, ако договърът не е сключен. Такива активи се отчитат в състава на дълготрайните активи, като се представят отделно в пояснителните сведения към Финансовия отчет. Дружеството прилага практически целесъобразната мярка, предвидена в МСФО 15, и не признава актив от разходи за постигане на договор с клиент, ако очаквания срок за амортизация на актива, който в противен случай следва да се признае, е една година или по-кратък.

Дружеството признава активи от разходите, направени по изпълнението на договор, ако те не попадат в обхвата на друг стандарт и могат да бъдат отнесени пряко към даден договор, подобряват ресурсите, с които ще бъдат удовлетворени задълженията за изпълнение и се очаква да бъдат възстановени.

2.11.1.6. СААДА ПО ДОГОВОРИТЕ

Дружеството признава и представя като вземане по договори с клиенти всяко безусловно право на възнаграждение. Когато клиентите по договори заплащат възнаграждение или Дружеството има право на такова, преди да бъдат прехвърлени стоките и услугите, сумите се представят като пасиви по договори. Когато Дружеството изпълнява задължението си и прехвърля стоки и услуги на клиенти, преди те за платят, сумите, извън безусловните вземания, се представят като активи по договори.

Безусловните вземания, активите и пасивите по договор се представят заедно в статия Търговски вземания и Търговски задължения в Отчета за финансовото състояние, и поотделно в пояснителните приложения към Финансовия отчет. Активите по договори с клиенти подлежат на преглед за обезценка, в съответствие с раздел 2.7.1-2.7.1.4. Обезценка на финансови инструменти, съгласно МСФО 9.

Обичайният момент на плащанията по договорите с клиенти спрямо удовлетворяването на задълженията за изпълнение по тях, както и зависимостите в това отношение, се разграничават основно по договорите за строителство и договорите за продажби на продукция, стоки и услуги. При строителните договори, Дружеството удовлетворява задълженията за изпълнение в течение на времето, обичайно повече от един период, като признава приходи към края на всеки един, в съответствие със степента на напредъка по договора, като на този етап обичайно не е необходимо одобрение от страна на клиента. Но предвид това, че обектите и свързаните с тях дейности са предмет на специфични законодателни разпоредби, при завършване на дейностите по договора, са предвидени и се изискват определени формални действия, включително приемане и/или одобрение от клиента и/или трета страна, на база на което част от вземанията по договорите стават безусловни, а впоследствие се заплащат. Доколкото при строителството се подобрява актив, който е контролиран от клиента, то може еднозначно да се определи, че стоките и услугите по договора са му прехвърлени, съответно да се признаят приходите по вече удовлетворените задължения. В резултат на тези обстоятелства, възниква разминаване във времето между момента на признаване на приходите по договорите за строителство, съответно безусловните вземания и активите по договор и момента на получаване на плащания, като обичайният срок за погасяването им варира и е в рамките съответно на 60 - 180 дни и 180 - 360 дни. Продажбите на продукция, стоки и услуги, обикновено не подлежат на специфични регулации, като в повечето контролът върху тях се прехвърля веднага на клиента и/или те се консумират от него при предоставяне им, с което са удовлетворени задълженията за изпълнение. При някои продажби на стоки и услуги, при

които задължението за изпълнение се удовлетворява с течение на времето, е нужно приемането от страна на клиента на етапи или към края на договора. Плащанията по тези доставки варират, но са с рамките на обичайната търговска практика.

Обичайно при договорите за строителство, които са най-значителни за финансовите отчети и Дружеството като цяло, плащанията са определени като суми и срокове, и според вида и обема на обекта, в отделни случаи, и според възложителя и източника на финансиране, включват авансово плащане в размер 10% – 20%, междинни плащания в размер 60% - 80% и окончателно плащане. Преките или крайните възложители, когато дружеството е подизпълнител, са публични, а основните договорите и условията са разнообразни, като е възможно различни условия да се прилагат за сходни обекти, както и обратно, в резултат на което варират, както размерите, така и сроковете на плащанията. Във връзка с законови изисквания, в масовия случай, по договорите за строителство са определени гаранции за добро изпълнение, които по същество са задържани от страна на възложителите суми от безусловните вземания на Дружеството, за определен период, обикновено от 12 до 24 месеца. Дружеството приема, че не е налице е значителен компонент на финансиране за задържаните суми, доколкото те са установени по закон и по смисъла на МСФО 15 предоставят защита на клиента, както и поради факта, че в масовия случай пряка или крайна страна по тези договори са органи на държавната власт, които не е в състояние да финансира, в контекста на съдържанието на сделката, пък и принципно. По отношение на сумите, които клиентите заплащат преди стоките и услугите да са прехвърлени към тях, Дружеството коригира обещания размер на заплащането за ефекта от наличието на значителен компонент на финансиране, когато има такъв и когато се очаква периодът между плащането и прехвърлянето да е над една година. Корекцията се признава като разходи за лихви в статия Финансови разходи в Отчета за доходите. В някои случаи сроковете по строителните договори се удължават, по причини независещи от Дружеството, като по някои са получени плащания, при първоначални очаквания стоките и услугите да се прехвърлят в период до една година. В тези случаи корекциите се извършват перспективно, когато очакванията за новия срок са той да бъде над една година.

За неудовлетворените задължения или за частично удовлетворените задължения към края на периода, част от договор с първоначално очакван срок до една година, Дружеството оповестява общия размер на сделката, разпределена по тях и очакванията кога следва да се признаят приходите по тях. Това засяга обичайно само строителните договори, доколкото при продажбите на продукция, стоки и услуги възнаграждението, на което има право към определена дата съответства на стойността на прехвърлените стоки и услуги, за които има право да издаде фактура.

2.11.2. ДРУГИ ДОХОДИ

В състава на другите доходи се признават нетните положителни резултати, както и брутни доходи, които са реализирани от други дейности, извън обичайната за Дружеството, и/или са инцидентни. В състава на другите доходи се отчитат приходите от оперативен лизинг, в съответствие със счетоводната политика и МСФО 16 – Лизинг, както и приходите от продажби на материали и дълготрайни активи, нетно от балансовата им стойност, при които приходите се признават, съгласно МСФО 15 в момента, в който клиентът получава контрол върху тях, съответно задължението за изпълнение бъде удовлетворено, а разходите в съответствие с приложимите счетоводна политика и релевантни стандарти, в периода, когато е признат приходът. В състава на другите доходи, също така, се представят отписаните и недължими задължения, включващи финансови пасиви и други, които са прекратени или са изтекли), както и разлики и от отписвания, свързани с провизии, признати в съответствие с МСС 37, и излишъци на активи и материални запаси, други.

2.11.3. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

В състава на финансовите приходи се представят приходите от лихви по всички финансови инструменти на Дружеството, признати по метода на ефективния лихвен процент, както и възникналите ефекти по договори с клиенти, по които има съществени компоненти на финансиране. В състава на финансовите приходи се признават лихвите по лизингови договори, нетните положителни резултати от сделки с финансови инструменти и инвестиции, както и положителни курсови разлики от преоценка и операции с валутни позиции, съгласно МСС 21, и други приходи, свързани с финансови инструменти.

2.12. РАЗХОДИ

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват. Разходите за бъдещи периоди основно представляват предплатени абонаменти, застраховки, банкови гаранции, такси по кредити и други подобни, и се представят в статия Други активи и вземания в Отчета за финансовото състояние.

2.12.1. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходи се признават, когато възникне намаление на бъдещите икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникнат през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разход се признава незабавно в Отчета за доходите, когато той не създава бъдеща икономическа изгода или когато и до степента, до която бъдещата икономическа изгода не отговаря на изискванията или престане да отговаря на изискванията за признаване на актив в баланса.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане, съответно цената на сделката, както и когато това е разрешено.

2.12.2. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

В състава на финансовите разходи се представят разходите от лихви по всички финансови инструменти на Дружеството, признати по метода на ефективния лихвен процент, както и възникналите ефекти по договори с клиенти, по които има съществени компоненти на финансиране. В състава на финансовите разходи се признават лихвите по лизингови договори, нетните отрицателни резултати от сделки с финансови инструменти и инвестиции както и отрицателните курсови разлики от преоценка и операции с валутни позиции, съгласно МСС 21, и

други разходи, свързани с финансови инструменти, включително платени банкови такси и комисионни.

2.13. ПЕЧАЛБА ИЛИ ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДА

Дружеството признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго.

Някои МСФО определят обстоятелства, при които се признават конкретни позиции извън печалбата или загубата през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

2.14. ДАНЪЦИ ОТ ПЕЧАЛБАТА

Данъчният разход (приход) включва текущите данъчни разходи (приходи) и отсрочените данъчни разходи (приходи).

2.14.1. ТЕКУЩИ ДАНЪЦИ

Текущ данък е сумата на дължимите (възстановимите) данъци върху дохода във връзка с данъчната печалба (загуба) за периода.

Данъците от печалбата за текущия и предходни данъчни периоди се признават като задължение до размера, до който не са платени. Ако вече платените данъци от печалбата за текущия и предходни периоди надвишават дължимата сума за тези периоди, превишението се признава като актив.

Икономията от данъци, свързана с данъчна загуба, която може да бъде пренесена за покриване през следващи периоди, се признава като актив, с който ще се намалява текущия данък в следващите периоди.

Признаването на текущите данъчни разходи се извършва чрез включването им в групата на разходите за периода, с които се намалява счетоводната печалба или се увеличава счетоводната загуба.

Текущите данъчни пасиви (активи) за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена (възстановена) на/от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи към датата на баланса.

За отчетния период данъчната ставка в България е в размер 10%,

АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Активи по отсрочени данъци са сумите на възстановимите данъци върху дохода за бъдещи периоди по отношение на:

- приспадаемите временни разлики;
- преноса на нереализирани данъчни загуби;
- преноса на неизползвани данъчни кредити.

Временните разлики са разликите между балансовата сума на един актив или пасив и неговата данъчна основа. Временните разлики биват:

- облагаеми временни разлики - временните разлики, в резултат на които ще възникнат суми, с които ще се увеличи облагаемата печалба (загуба) в бъдещи периоди, когато балансовата сума на актива или пасива бъде възстановена или погасена; или

- приспадаеми временни разлики - временните разлики, в резултат на които ще възникнат суми, с които да се намали данъчната печалба (загуба) за бъдещи периоди, когато балансовата сума на актива или пасива бъде възстановена или погасена.

Когато данъчната загуба се използва за възстановяване на текущ данък за предходен период, предприятието я признава като актив в момента на възникване, тъй като съществува вероятност да възникнат ползи и тези ползи могат да бъдат надеждно оценени.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички данъчни временни разлики, които подлежат на приспадане до размера, за който е вероятно наличие на облагаема печалба, срещу която могат да бъдат приспаднати. Актив по отсрочени данъци се признава за пренасяните напред неизползвани данъчни загуби и кредити до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да се оползотворят използваните данъчни загуби и кредити.

Към датата на всеки баланс предприятието преразглежда непризнатите активи по отсрочени данъци. Предприятието признава непризнатите в предходния период активи по отсрочени данъци до степента, до която се е появила вероятност да бъде реализирана достатъчна бъдеща облагаема печалба, която да позволи оползотворяването на активите по отсрочени данъци.

Пасиви по отсрочени данъци са сумите на дължимите данъци върху дохода за бъдещи периоди във връзка с облагаемите временни разлики.

Пасив по отсрочени данъци се признава за всички облагаеми временни разлики, освен в случаите, когато възниква в резултат на:

- положителна репутация, за която амортизацията не е призната за данъчни цели; и
- първоначалното признаване на актива или пасива при сделка, която:
- не представлява бизнескомбинация;
- към момента на извършване на сделката не влияе нито върху счетоводната, нито върху данъчната печалба (загуба).

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди въз основа на данъчните ставки (и данъчното законодателство), действащи към датата на баланса.

Текущите и отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба или загуба за периода освен до степента, до която възникват от:

- операция или събитие, което е признато през същия или различен отчетен период директно в капитала, ако се отразява там, както и когато е уместно; или
- бизнескомбинация, представляваща придобиване.

2.15. ПРОВИЗИИ И УСЛОВНИ АНГАЖИМЕНТИ

2.15.1. ПРОВИЗИИ

Провизиите са задължения с неопределена срочност или сума. Провизии се признават във връзка с правни и конструктивни задължения, възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37. Правните и конструктивните задължения, възникват в резултат, съответно на договор или нормативни разпоредби, или установена тенденция, приета политика или твърдения в дружеството, които създават очаквания в трети страни.

Провизии се признават в случай, че дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Ако тези условия не са изпълнени, провизия не се признава. В състава на настоящите задължения се разглеждат и задължения по обременяващи

договори по силата, на които разходите, направени за покриване на задълженията, превишават очакваните икономически ползи, произтичащи от договора.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждане на настоящото задължение.

Признатите суми на провизии се преразглеждат към всеки край на отчетен период и се преизчисляват с цел се отрази най-добрата текуща оценка.

2.15.2. УСЛОВНИ АНГАЖИМЕНТИ

За условен пасив се приема възможно задължение, което произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на предприятието; или настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи, или сумата на задължението не може да бъде определена достатъчно надеждно

За условен актив се приема актив, който произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието.

Условните ангажименти не се признават, а се оповестяват както е уместно.

2.16. ОЦЕНЯВАНЕ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят и/или само се оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане, като такива са дългосрочните инвестиции в капиталови инструменти, класифицирани като „финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни като се приема, че те действат в своя максимална икономическа изгода.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи презумпцията е най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив от пазарните участници. В някои случаи, при оценка на капиталови инструменти, определени като оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, за определяне на справедливата стойност се използва цената на сделката, когато това е уместно съгласно МСФО 9 .

Прилагат се различни оценъчни техники, които са подходящи спрямо спецификата на съответните условия и обекти, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като стремежът е да се използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация, съответно да се минимизира използването на ненаблюдаема информация.

Дружеството допуска използването на трите приети подхода, пазарния, приходния и разходния подход.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по този начин, се категоризира в следната йерархия на три нива:

Ниво 1 – Използват се котираны (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Прилагат се оценъчни техники, при които се използват входящи данни, различни от директно котираны пазарни цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 – Прилагат се оценъчни техники, при които най-ниското ниво използвани входящи данни в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези обекти, които се оценяват периодично по справедлива стойност, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер между нивата в йерархията на справедливата стойност за даден актив или пасив, в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

2.17. СЧЕТОВОДНИ ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ, ГРЕШКИ

2.17.1. СЧЕТОВОДНИ ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовия отчет не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация, като тя засяга всички статии във финансовия отчет, без основния капитал и паричните наличности в брой във функционална валута.

Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент в изготвянето на финансовите отчети и не намалява тяхната достоверност. Прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане изисква от Ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на финансовите отчети и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовите отчети.

Дадена приблизителна оценка подлежи на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основава, или в резултат от получена нова информация или допълнително нагрупан опит. Преразглеждането на приблизителната оценка не се свързва с предходни периоди и не представлява корекция на грешка.

Всяка промяна в прилаганата база за оценяване се третира като промяна в счетоводната политика, а не в счетоводната приблизителна оценка.

Когато е трудно да се направи разграничение между промяна в счетоводната политика и промяна в счетоводната приблизителна оценка, промяната се приема като промяна на счетоводната приблизителна оценка.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка, се признава перспективно, чрез включването ѝ в печалбата или загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Допълкова, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

2.17.2. ГРЕШКИ

Грешки от минал период са пропуски или неточно представяне във финансови отчети на Дружеството за един или повече минали отчетни периоди, произтичащи от неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която:

- е била налична към момента, в който финансовите отчети за тези периоди са били одобрени за публикуване; и
- е можело, при полагането на разумни усилия, да бъде получена и взета предвид при изготвянето и представянето на тези финансови отчети.

Тези грешки включват ефектите от математически грешки, грешки при прилагане на счетоводна политика, недоглеждане или неточно представяне на факти и измами.

Грешки по смисъла на МСС 8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка; или
- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване с обратна сила, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Отчет за финансовото състояние

1.1. Текущи търговски вземания

Вид	31.12.2023	31.12.2022 г.
Вземания по договори с клиенти /нето/	220	408
Вземания по договори с клиенти	220	408
Общо	220	408

1.2. Парични средства

Вид	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Парични средства в разплащателни сметки	667	5
в лева	667	5
Общо	667	5

1.3. Финансов резултат

Финансов резултат	Стойност
Печалба към 31.12.2021 г.	4
Преизчислен остатък към 31.12.2021 г.	4
Увеличения от:	3
Печалба за годината 2022	3
Печалба към 31.12.2022 г.	7
Преизчислен остатък към 31.12.2022 г.	7
Увеличения от:	5
Печалба за годината 2023	5
Печалба към 31.12.2023 г.	12
Финансов резултат към 31.12.2021 г.	4
Финансов резултат към 31.12.2022 г.	7
Финансов резултат към 31.12.2023 г.	12

1.4. Текущи търговски задължения

Вид	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Задължения към свързани лица в групата	873	405
Задължения по доставки	873	405
Общо	873	405

1.5. Данъчни задължения

Вид	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Данък върху добавената стойност	1	-
Общо	1	-

1.6. Задължения свързани с персонала

Вид	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Задължение по извънтрудови правоотношения - възнаграждения	1	1
Общо	1	1

2. Отчет за доходите

2.1. Приходи

2.1.1. Приходи по договори с клиенти

Вид приход	2023 г.	2022 г.
Приходи по строителни договори в т.ч.:	1 091	535
Признати приходи през периода	1 091	535
Общо	1 091	535

2.2. Разходи

2.2.1. Разходи за външни услуги

Вид разход	2023 г.	2022 г.
Подизпълнители СМР	1 084	530
Услуги по граждански договори	1	1
Общо	1 085	531

2.2.2. Финансови разходи

Вид разход	2023 г.	2022 г.
Други финансови разходи		1
Общо	-	1

2.2.3. Разходи за данъци

Вид разход	2023 г.	2022 г.
Други	1	
Общо	1	-

3. Други оповестявания

3.1. Свързани лица и сделки със свързани лица

Дружеството оповестява следните свързани лица:

Партньори в сдружението:

Трейс Груп Холд АД – 99.99 % участие в сдружението

Ес Ди Нет Комюникейшънс ООД – 00,01% участие в сдружението

Предприятия, които са под общ съвместен контрол с Дружеството:

Дружества от групата на „Трейс Груп Холд“ АД
Собственик на капитала на „Трейс Груп Холд“ АД/Основен акционер/:
Николай Ганчев Михайлов

Ключов ръководен персонал на Дружеството :

Боян Стоянов Делчев – Представяващ

Дружеството оповестява следните сделки и салда със свързани лица:

Покупки от свързани лица в групата

Доставчик	2023 г.	2022 г.
Трейс Груп Холд АД	1 084	530
Общо	1 084	530

Задължения към свързани лица в групата

Доставчик	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Трейс Груп Холд АД	873	405
Общо	873	405

3.2. Управление на капитала

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задължияост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в индивидуалния отчет за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Вид	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Общо дългов капитал, т.ч.:	873	405
Финансови пасиви свързани лица	873	405
Намаляе с:	(667)	(5)
паричните средства и парични еквиваленти		
Нетен дългов капитал	206	400
Общо собствен капитал	12	7
Общо капитал	218	407
Съотношение на задължияост	0.94	0.98

3.3. Финансови рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Затова общото управление на риска е фокусирано върху минимизирането на потенциалните отрицателни ефекти,

който биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на неговата дейност, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някои от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в три групи: парични средства и вземания от клиенти, финансови активи – предоставени заеми.

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в банка – Банка ДСК ЕАД. Ръководството счита, че не е налице риск, доколкото обслужващата банка е със стабилна ликвидност.

31.12.2023 г.	С ненастъпил падеж		С предоговорен падеж, който не е настъпил		Общо
	обезценени	не обезценени	обезценени	не обезценени	
Текущи активи	-	220	-	-	220
Текущи търговски и други вземания от свързани лица- обезценка		220			220
Общо финансови активи	-	220	-	-	220

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. Текущо матурирещът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа необходимата информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

31.12.2023 г.	на виждане	6-12 м.	Общо
Текущи активи	667	220	887
Текущи търговски и други вземания		220	220
Парични средства и парични еквиваленти	667		667

Текущи пасиви	-	873	873
Текущи търговски и други задължения към свързани лица		873	873
Нетен ликвиден дисбаланс - краткосрочен	667	(653)	14
Кумулативен ликвиден дисбаланс - краткосрочен	667	14	14
Общо финансови активи	667	220	887
Общо финансови пасиви	-	873	873
Общо Нетен ликвиден дисбаланс	667	(653)	14
Общо Кумулативен ликвиден дисбаланс	667	14	14

Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на държаните от дружеството финансови активи и пасиви ще варират поради промени в пазарните лихви. Инструментите с фиксиран лихвен процент са изложени на риск на справедливата стойност на лихвения процент - промените в нивата на пазарния лихвен процент ще влияят на стойността на държаните финансови активи и пасиви с фиксирана лихва. Финансовите активи и пасиви с плаващ лихвен процент са изложени на риск на паричния поток - бъдещите парични потоци от тях ще зависят от промени в пазарните лихвени проценти.

31.12.2023 г.	безлихвени	Общо
Текущи активи	887	887
Текущи търговски и други вземания	220	220
Парични средства и парични еквиваленти	667	667
Текущи пасиви	873	873
Текущи търговски и други задължения към свързани лица	873	873
Издаване на краткосрочен риск	14	14
Общо финансови активи	887	887
Общо финансови пасиви	873	873
Общо издаване на лихвен риск	14	14

Валутен риск

Валутеният риск, произтичащ от варирането на стойностите на финансовите инструменти поради промени на валутните курсове. Дружеството не е изложено на сериозен валутен риск, тъй като преобладаващата част от стопанските операции и разплащания се извършват в лева.

31.12.2023 г.	в BGN	Общо
Текущи активи	887	887
Текущи търговски и други вземания	220	220
Парични средства и парични еквиваленти	667	667
Текущи пасиви	873	873
Текущи търговски и други задължения към свързани лица	873	873
Издаване на краткосрочен риск	14	14
Общо финансови активи	887	887
Общо финансови пасиви	873	873
Общо издаване на валутен риск	14	14

4. Ключови приблизителни оценки и преценки на ръководството с висока несигурност

В настоящия финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите ръководството е направило някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

4.1. Обезценка на финансови активи

Към края на всеки отчетен период ръководството изчислява и признава загуби за очаквани кредитни загуби и кредитни обезценки за финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, активи по договори с клиенти.

4.2. Признаване на приходи по договори с клиенти

Дружеството признава приходи по договори за строителство, на базата на задължението за изпълнение, удовлетворявано в течение на времето, само ако е в състояние да направи обоснована оценка на степента на напредъка към пълно удовлетворяване. Степента на напредъка е преразгледана към края на отчетния период, за което са ползвани методи на вложените ресурси, по-специално бюджети на очакваните и действително извършените разходи, които Ръководството счита за уместни.

4.3. Провизии

Дружеството отчита следните видове провизии:

- Провизии по строителни договори във връзка с поети гаранции за отстраняване на евентуални рекламации от страна на възложителя и други свързани разходи по приключили договори за строителство;
- Провизии по съдебни спорове;
- Провизии за други задължения по поети договорни ангажменти.

5. Събития след края на отчетния период

Между датата на отчета и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали събития, които изискват корекции или оповестяване.

Ефекти върху елементите на годишния финансов отчет

Ръководството на дружеството не е идентифицирало области в индивидуалния финансов отчет, върху които пандемията да има пряко и съществено отражение и ефекти, включително по отношение на оценката на отделните активи и пасиви.

6. Действащо предприятие

Ръководството на дружеството счита, че предприятието е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.